Фарзандларга атаган меросимиз

уларнинг энг муҳими мусаффо муҳит бўлсин

Юртимизда соғлом ва баркамол авлодни тарбиялаш, ёшларнинг ижодий ва интеллектуал салоҳиятини рўёбга чиқариш, уларни замон талабларига тўлиқ жавоб берадиган ҳар томонлама етук шахслар этиб вояга етказиш учун зарур шарт-шароит ҳамда имконият яратиш бўйича кенг кўламли аниқ йўналтирилган чора-тадбирлар амалга оширилмоқда. 2010 йил мамлакатимизда «Баркамол авлод йили» деб эълон қилиниб, бу йўналишда Давлат дастури қабул қилингани фикримиз далилидир.

Саттор РАҲМАТОВ,
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси депутати

Мамлакатимизда Президентимиз Ислом Каримов раҳбарлигида экологик муаммоларни бартараф этиш, унинг салбий оқибатларининг олдини олиш, атроф-муҳит ва инсон саломатлигини муҳофаза қилиш юзасидан кенг қамровли ишлар амалга оширилмоқда. Экологик соф маҳсулот ишлаб чиқариш, саноатнинг теварак-атрофга салбий таъсирини камайтириш учун корхоналарни техник ва технологик қайта жиҳозлаш, аҳолини тоза ичимлик суви билан таъминлаш, ерларнинг мелиоратив ҳолатини тубдан яхшилаш, мавжуд табиий ресурсларни муҳофаза қилиш ва улардан оқилона фойдаланиш масалаларига алоҳида эътибор қаратилаётир.

Конституциямизнинг 55-моддасида «Ер, ер ости бойликлари, сув, ўсимлик ва ҳайвонот дунёси ҳамда бошқа табиий захиралар умуммиллий бойликдир, улардан оқилона фойдаланиш зарур ва улар давлат муҳофазасидадир», дейилган. Юртимизда табиатни муҳофаза этишнинг ташкилий ва ҳуқуқий асослари мунтазам такомиллаштириб борилаётгани, Асосий Қонунимизда ва бошқа ҳуқуқий-меъёрий ҳужжатларда ушбу йўналишда белгиланган вазифалар изчил ҳаётга татбиқ этилаётгани ўз самарасини бераётир.

Ўзбекистон экологик ҳаракатининг дастурида аҳоли ўртасида экологик таълим-тарбияни ривожлантириш, экологик маданиятни юксалтириш, ҳар бир инсонда табиатга эҳтиёткорона муносабатда бўлиш, мамлакатимизнинг ноёб табиатини асл ҳолича келгуси авлод учун асраб-авайлаш ҳиссини шакллантириш ва атроф-муҳитга салбий антропоген таъсирнинг олдини олиш асосий вазифалардан этиб белгиланган. Илм-фан ютуқларидан ишлаб чиқаришда оқилона фойдаланиш, қишлоқ хўжалиги, саноат ва бошқа тармоқларда экологияга беззарар, соф технологияларни қўллашга қаратилаётган бундай эътибор туфайли кейинги йилларда ҳавога ифлослантирувчи моддалар чиқарилиши икки ярим баробар, очиқ сув ҳавзаларига саноат оқоваларини оқизиш эса қарийб икки баробар камайди. Муқобил энергия манбаларидан, табиатдан фойдаланишнинг иқтисодий механизмларини такомиллаштириш, ўсимлик ва ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш, экологик таълим ва экожурналистикани ривожлантириш бўйича қатор лойиҳалар ҳаётга татбиқ этилмоқда. Атроф-муҳитни муҳофаза қилиш умумнинг, айни пайтда давлат аҳамиятига молик вазифа бўлиб, унинг муваффақиятли ҳал этилиши нафақат ҳозирги, балки келажак авлодларимиз фаровонлигини белгилаб беради.

Давлатимиз раҳбарининг Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси ва Сенатининг қўшма мажлисидаги маърузасида таъкидланганидек, бундан буён Ўзбекистон экологик ҳаракати фаолияти янги сифат босқичига кўтарилади, юксак депутатлик минбаридан туриб атроф-муҳитни муҳофаза қилиш масалаларини ўртага қўйиш ва назорат қилиш, инсонни ва мамлакат аҳолисини экологиянинг хавфли ҳамда тажовузкор ўзгаришларидан ҳимоя қилиш учун улкан имкониятларни қўлга киритади.

Шундай экан, келажагимиз таянчи бўлган ёшларимиз ва бўлғуси авлодларимизнинг ҳар томонлама баркамол вояга етиши учун қулай муҳит яратиш олдимизда турган энг долзарб масалалардан бири эканини унутмаслигимиз лозим. Бунда экологик таълим-тарбия, атроф табиий муҳитга бўлган муносабатни, энг аввало, ўзимиздан бошлашимиз, жамиятнинг асосий негизи бўлган оилада, маҳаллада тарбияни йўлга қўйиш зарур. Асрини олганда, азал-азалдан халқимиз табиатни эъзозлаб, унинг неъматларидан оқилона фойдаланиб келган. Шу аснода табиий бойликларни исроф қилмаслик миллий қадрият даражасига кўтарилган. Афсуски, собиқ шўролар тузуми даврида бу каби қадриятларга путур етказишга уринишлар бўлди. Оқибатда, табиий бойликларга хўжасизларча муносабатда бўлинди.

Бугун бутунлай бошқача замонда яшаяпмиз. Фикримизча, фуқароларимиз бу борада бир-бирларига, табиатимизга етказилаётган зарарларга нисбатан талабчан бўлсалар, «сен менга тегма, мен сенга тегмайман» қабилидаги иллатлардан тезроқ қутулсак, табиатимизга етказилаётган, бир қарашда кўзга кўринмайдиган, эътибордан четда қолаётган, аммо оғир оқибатда тиклаб бўлмас зарар етказувчи таъсирларнинг олдини олган бўламиз.

Шу билан бир қаторда, назаримда, замонавий ахборот-коммуникация технологиялари, рақамли ва кенг форматли алоқа воситалари ҳамда интернет тизими имкониятидан унумли фойдаланган ҳолда экологик таълим-тарбия ва атроф-муҳитга муносабатни шакллантирадиган ахборотлар кўламини кенгайтириш мақсадга мувофиқдир.

Яна бир жиҳатни таъкидлаш ўринлики, атроф-муҳитни муҳофаза қилиш, «экология» деган сўз қанчалик оддий эшитилмасин, у ҳеч қачон ўзининг моҳиятини, долзарблик хусусиятини йўқотмайди. Ўзбекистонда экологик мувозанатни сақлаш, табиат ва инсон уйғунлигига эришиш кучли фуқаролик жамиятини қуришнинг ажралмас қисми ҳисобланади. Бунда ушбу соҳада фаолият юритаётган фуқаролик жамияти институтлари, нодавлат нотижорат ташкилотларнинг ҳам ўрни беқиёс.

Шу ўринда, Ўзбекистон экологик ҳаракатининг ташкил этилишини давр тақозоси, дейиш мумкин. Айниқса, икки юздан ортиқ экологик ва тиббий йўналишдаги нодавлат нотижорат ташкилотларини бирлаштирган Экоҳаракатга мамлакатимиз парламенти Қуйи палатасида ўн беш депутатлик ўрнининг квоталаниши, Ўзбекистон Республикаси Қонунчилик палатаси фаолиятида Экоҳаракатдан сайланган депутатларнинг иштирок этиши атроф-муҳит муҳофазаси соҳасида янги қонунлар ишлаб чиқиш, амалдаги қонунларни янада такомиллаштиришда, уларнинг мамлакатимиз тараққиёти, эл-юрт фаровонлиги йўлида узоқ йиллар мобайнида самарали хизмат қилишида муҳим аҳамиятга эга бўлди. Айни пайтда, бу жамиятда экологик-ҳуқуқий бўшлиқни қолдирмаслик ҳамда қонунлар ижросини таъминлаш юзасидан парламент назоратини олиб боришда, ушбу соҳада давлат органлари, жамоат ташкилотлари ва фуқаролар фаоллигини кучайтиришга қаратилган тадбирларни мувофиқлаштиришда зарур ҳуқуқий майдон бўлиб хизмат қилади.

Экоҳаракатдан Ўзбекистон Республикаси Қонунчилик палатасига сайланган депутатлар мазкур юксак минбардан фойдаланиб, аввало, экологик муаммолар юзасидан қатъий фикр-мулоҳазалар юритиб, муҳим қонун ҳужжатларини қабул қилишга эришиши зарур. Бу вазифаларни амалга ошириш жараёнида жамиятимизнинг ижтимоий-иқтисодий ривожланишини экологик жиҳатдан чуқур ўрганган ҳолда қонунчиликни ҳар томонлама ривожлантириб, ҳаётга изчил татбиқ этиш ва уни назоратга олиш муҳим аҳамиятга эга.

Айтиш жоиз, бу соҳаларда қиладиган масъулиятли ишларимиз ҳали жуда ҳам кўп. Табиат муҳофазаси ва аҳоли соғлигини ҳимоя қилишда ҳамда табиий бойликлардан оқилона фойдаланишда, экология билан иқтисодиётнинг узвийлигини таъминловчи янги қонунларни қабул қилиш, уларни ҳаётга тўлиқ жорий этиш, зарур ҳолларда қонуности меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатларни қабул қилиш орқали уларнинг бажарилишини таъминлаш вазифаси депутатлардан жуда катта куч, матонат ва масъулиятни талаб этади. Бу билан биз, депутатлар табиий экотизимни асл ҳолида сақлаш, халқимиз ҳаёти фаровонлигини ошириш, соғлигини яхшилаш, мамлакатнинг экологик хавфсизлигини таъминлаш орқали ҳар томонлама баркамол авлодни тарбиялашдек улуғ мақсадларга эришишга ўз ҳиссамизни қўшган бўламиз.

Зеро, соғлом муҳитдагина соғлом фарзандлар туғилиб, вояга етади. Ўз навбатида, соғлом, баркамол фарзанд Ватани истиқболи учун жонкуяр бўлиб улғаяди, туғилиб-ўсган замини табиати, ота-боболарининг азалий мероси ва маданиятини кўз қорачиғидай асраб-авайлашга интилади. Мана шу даврда уларга тўғри йўл кўрсатиб, атроф-муҳитга нисбатан тўғри шахсий муносабат ва қарашларини шакллантирсак, кўзланган мақсадга албатта эришамиз.

ДИҚҚАТ: «ИШОНЧ ТЕЛЕФОНИ»

Ўзбекистон экологик ҳаракатида «Ишонч телефони» мунтазам фаолият кўрсатмоқда. Ҳурматли юртдошлар! Сиз экологик муаммолар, атроф-муҳитга оид қонун бузилишлари ҳақида (8371) 245-96-32 рақамли «Ишонч телефони»га ҳафтанинг шанба ва якшанбадан ташқари барча кунларида эрталаб соат 9:00 дан 18:00 гача қўнғироқ қилишингиз мумкин.